

EL RETALL DE PRESSUPOSTS ACABA AMB EL PROJECTE

El bluf de la televisió valenciana

800 milions prevists per a 1985. Un Solar de més de 9.000 metres quadrats per a instal·lacions. Subvencions a RTVE amb l'excusa d'estructurar una futura xarxa de reemissors. Tot això era part del projecte de la TV valenciana. Un projecte que es demostrà, fa mesos, inviable i que ara ha estat fulminat definitivament.

JORDI VICENT

Jeroni Castelló

No ha estat, precisament, una setmana institucionalment agradable. Eliminació del català com a llengua oficial en els estatuts de la Universitat, per part de la Conselleria de Cultura. Dimissió del director general Francesc Pérez, per motius personals, impulsor de la redacció definitiva del PEV, que deixa en una dèbil situació la Conselleria d'Economia i Hisenda. Publicació d'una llista mutilada com a Consell Assessor de Cultura, amb el boicot a tots els representants de la cultura catalana al País Valencià. Polèmica oficialista contra el discurs de cloenda dels Premis Octubre d'enguany.

I, finalment, la televisió valenciana, tot allò que s'englobava sota les sigles RTVV, amb llei pròpia aprovada per les Corts valencianes i tot, primera víctima del retall pressupostari imposat pel govern central. Una víctima ben previsible ja fa temps, molt de temps. Un retall que desarbora les previsions del Pla Econòmic Valencià i, de retop, fulmina qualsevol aspiració a una televisió feta i controlada des del país. De 830 milions destinats inicialment, per a 1985, als 100 en què ha acabat la cosa.

Segons el conseller Birlanga, «això vol dir que s'ha estimat que pot ser demorada aquesta inversió». A partir d'aquí, dos interrogants claus. D'una banda, ¿qui i quan ho va estimar així? De l'altra, si en tots els informes del govern valencià per defensar el projecte de RTVV es considerava aquesta imprescindible per a la «recuperació lingüística», ¿com ens recuperem ara? ¿Quants anys pot

FRANCESC I CISCAR

El projecte de RTVV, impulsat des de la Presidència, i ara frustrat, demana responsabilitats polítiques.

aguantar una llengua sense «plataformes imprescindibles»?

L'informe del Consell Assessor

El 18 d'octubre, el Consell Assessor de RTVE a la *Comunidad Valenciana* repartia entre els mitjans de comunicació un *Informe Anual*, en castellà, on s'especificaven les funcions que havia acomplert després d'un any d'activitats. Irregularitats, a manta.

Una. El Consell Assessor es va crear mitjançant llei de la Generalitat del 6 de juny del 84. Fins el 23 de març del 85, quasi un any més tard, la Generalitat no havia dedicat un *crèdit extraordinari* per fer-lo funcionar mínimament.

Dues. Després de distints requeriments, el secretari per a les Relacions amb les Comunitats Autònomes i Organització Territorial de RTVE, Carlos Elorriaga, els va comunicar que

no hi havia pressupost per a crear la figura d'un delegat territorial de l'ens al País Valencià, tal com exigeixen els articles 14 i 15 de l'Estatut de la Ràdio i la Televisió. El mateix director general de RTVE, senyor Calviño, assumeix, doncs, aquestes funcions.

Tres. Poc paper talla el Consell Assessor en el nomenament de càrrecs dels mitjans dependents de RTVE al nostre país. L'onze de febrer d'enguany, va protestar davant els responsables de l'ens per no haver estat consultats en la designació del director *regional* de Ràdio Cadena. El Consell lamenta, «la mateixa indefinició dels trets de descentralització de RTVE a Espanya».

Quatre. La mateixa llei de creació del Consell Assessor indica que aquest ha d'«elaborar una proposta d'un règim transitori de programació específica que RTVE ha d'emetre pel segon canal». També l'Estatut d'Autonomia exigeix «un règim de programació específica per a la segona cade-

na, fins a l'engament efectiu d'un segon canal». En tot l'informe no se'n diu ni una paraula.

Quan hi hagué les accions del delegat del govern espanyol, Eugenio Burriel, per precintar el microrepetidor de la TV3 a Sueca, el president de la Generalitat manifestà a la premsa que el tercer canal català només entraria al País Valencià quan aquest comptàs amb un canal propi. La batalla legal ja ha estat guanyada, però, ¿i les paraules del molt honorable? ¿On hi ha el nostre tercer canal? ¿Per què es retarda, il·legalment, una programació pròpia pel segon canal de TVE, que, vista la marxa de la TVV, hauria de durar anys i anys?

Continuant amb l'informe del Consell Assessor, la programació autònoma de Ràdio Nacional, Ràdio Cadena i TVE al nostre país manté uns percentatges ridículs. Una dada que es coneix, malgrat que l'ens públic «no ha pres cap iniciativa pròpia a l'hora de facilitar un coneixement real i profund dels seus mitjans de comunicació».

Pel que fa a la llengua, a Ràdio Nacional, en 1984, el valencià va ser present a la programació regional un poc més de 90 hores. En tot un any.

«I hi ha l'obstacle important en l'ampliació d'emissions en valencià per les dificultats en la utilització de l'idioma per part del personal de RNE en la comunitat autònoma».

Enfront d'això, només mesures simbòliques i poc eficaces: «En aquest sentit, estem organitzant un curs de valencià per als professionals de RTVE, RNE i RCE en la *Comunidad Valenciana* que voluntàriament desitgen realitzar-lo». Amadeu Fabregat, director del Centre de TVE a València, encara no ha contestat la carta d'alguns professionals del Centre on li exigien classes de llengua. I tot això és ben ridícul davant un problema que, tres anys després de la victòria del PSOE, es presenta més greu que abans.

Tocant a Radiocadena, «no sembla que la llengua pròpia de la *Comunidad Valenciana* s'utilitze tant com fóra desitjable en un mitjà com RCE, ja que no totes les emissores l'utilitzen igual, fins i tot en zones valencianoparlants».

Aitana, la guinda. «L'ús del valencià és singularment escàs: habitualment, es situa entre un 10 per 100 i un 15 per 100 del total emès. Això sembla injustificable des de qualsevol

punt de vista. Ni problemes socials ni plantejaments polítics poden explicar aquesta situació». I parlem d'una hora diària.

Caldrà afegir-hi una dada més encara. El pressupost per a 1985 de TVE al País Valencià es situa prop dels quaranta milions. I només durant el primer trimestre d'enguany el Centre ha recaptat en concepte de publicitat cent seixanta-quatre milions, Que servirien per a pagar quatre hores de programació autònoma en el segon canal, sense publicitat. I RTVE no nomena un delegat territorial al país, «per falta de partida pressupostària».

Informes que no s'han fet públics

D'altra banda, el govern valencià ha realitzat estudis i informes, que no han estat filtrats a la premsa, que demostren la viabilitat d'una televisió autònoma, que es podria autofinanciar mitjançant la publicitat (Aitana: 164 milions, en sis mesos, amb només una hora de programació). Segons aquests informes, la meitat dels enquestats valoren que l'ús del valencià hauria de ser majoritari respecte al

Benidorm Festes-85

Setmana cultural

Recital

Lluís Llach

8 de novembre, 22 hores, a la plaça de bous de Benidorm 500 pessetes.

Organitzat per:

- **Ajuntament de Benidorm**
- **Comissió de festes patronals 85**

castellà, i un percentatge destacable consideren que només s'hauria de transmetre en l'idioma propi del país. La normalització argüida pels defensors del canal autònom troba importants nivells d'acceptació entre els valencians.

Mentrestant, el 21 d'octubre, quatre-cents professionals valencians de totes les especialitats, entre els quals hi havia el Sindicat Comissions Obreres i l'Associació de la Premsa de València, segons sembla impulsats per alguns tècnics del sector del vídeo, van firmar un manifest per la creació d'una televisió valenciana, que rebria la puntilla alguns dies més tard. Evidentment, hi havia hagut alguna filtració sobre els efectes del retall pressupostari. Poc efecte, doncs, obtindrà aquest manifest, tret d'un important testimonialisme.

Embolica que fa fort

Malgrat que el tema de la TVV havia estat aturat amb eficàcia i ostentació a Madrid des del primer moment —i totes les declaracions públiques dels membres del govern central en aquest sentit en són testimoni—, l'actitud del govern valencià referida a la qüestió ha estat, dit suaument, ben temerària, si considerem fins a on eren capaços d'arribar.

Un mes abans de comunicar l'«ajornament» del projecte, l'Oficina de premsa de la Generalitat distribuïa un comunicat entre els distints mitjans sobre una reunió de la Comissió Consultiva de la Generalitat i les diputacions per millorar la infraestructura de la televisió, el dia 17 de setembre.

Aquesta millora s'obtindrà amb un programa de treball que constarà de dues fases. «La primera consistirà en la creació d'infraestructures per estendre i regionalitzar la cobertura de la segona cadena, gestionada per RTVE (no cal dir-ho), en les zones d'ombra existents a la *Comunidad Valenciana*, perquè puguin allotjar conjuntament els reemissors de la TVE-2 i els del futur canal de la *Televisió Valenciana*». «La segona fase, que culminarà en 1987, intentarà l'ampliació del tercer canal i se centrarà en les actuacions de reforma, ampliació o extensió de les actuals infraestructures de RTVE per a albergar la xarxa d'emissors, reemissors i enllaços del tercer canal».

Al maig d'enguany, Tomás de la Cuadra, ministre d'Administració Territorial, ratificà a Castelló que el tema de la TVV no li semblava priori-

tari. Abans que ell, això, ho havien dit González, Guerra i Calvino. I ací encara es parlava de «subvencionar» TVE per facilitar la xarxa d'una TVV impossible.

En EL TEMPS número 45, d'abril d'enguany, un extens article aclaria la qüestió i demostrava que les pressions i la negativa de Madrid feien inviable el projecte. Mentrestant, el Tribunal Constitucional encara manté la suspensió de l'article 15.5 de la Llei de Creació de la Radiotelevisió Valenciana, i de 4 de juliol de 1984! I fa només un mes la Generalitat encara parlava de les fases per crear-ne els emissors.

Encara més. El dia 10 d'aquest mes la premsa es feia ressò de l'existència d'un solar de 9.000 metres, «patrimoni públic de la Generalitat», a Burjassot, on s'havia d'ubicar el centre de producció de TVV. Mesos abans s'havia publicat un anunci per a contractar per concert directe «la redacció dels projectes de la seu de l'entitat pública de RTVV». Dansa de milions. ¿Com hem de qualificar tot açò?

no hi haurà TVV, quants milions hem regalat ja a la TVE?

Des del primer moment la TVV ha estat un projecte mort a Madrid. Potser la futura Llei de Comunicacions, amb l'aprovació de les cadenes privades, la farà més inviable. A València un sector del PSOE, al voltant del

RTVE i Calvino, darrers beneficiaris de tot l'afer

Finançar TVE

A banda projectes megalomaniacs, ¿quants milions ha dedicat la Generalitat valenciana per a finançar la xarxa de reemissors de TVE, per acabar amb les zones d'ombra del segon canal, amb l'excusa de bastir, alhora, una xarxa que després seria aprofitada per la televisió valenciana? Durant aquest estiu, l'oficina de premsa de la Generalitat ha distribuït, eufòrica, distintes notes d'aquesta mena. ¿Si

conseller Blasco, quan dirigia l'àrea de Presidència, i del mateix president Lerma, han jugat a una festa inviable, a una festa de molts milions, de moltes il·lusions. Una gran broma que ha servit, fins i tot, per a aturar la introducció del tercer canal de Catalunya al País Valencià. Un gran drama que ha permès ajornar projectes normalitzadors del català amb l'excusa de la «gran plataforma que serà la TVV». Tot això exigeix, ara, responsabilitats. □